

educational process in higher education institutions]. K.: VVP «КОМПАС». 64 s. [in Ukrainian]

4. Zubyk, L. V. (2016). Model' formuvannya profesiynykh kompetentnostey maybutnikh IT-fakhivtsiv u protsesi vyvchennya fakhovykh dystsyplin. [Model of formation of professional competences of future IT specialists in the process of studying professional disciplines]. Naukovy visnyk MNU im. V. O. Sukhomlyns'koho. Mykolaiv. S. 83–89. [in Ukrainian]

5. Korovaychenko, Yu., Vasylyev A. (2013). Dystantsiye navchannya – tse suchasno: perspektyvy rozvytku dystantsiynoho navchannya na prykladi Sums'koho derzhavnogo universytetu. [Distance learning is modern: prospects for the development of distance learning based on the example of Sumy State University.] Hazeta «Osvita Ukrainy». Sumy. [in Ukrainian]

6. Lotyuk, Yu. H. (2004). Komp'yuterno-oriyentovana metodychna systema navchannya obchyslyval'noyi matematyky v pedahohichnomu universyteti: Dys. kand. ped. nauk: 13.00.02. [Computer-oriented methodical system of teaching computational mathematics at a pedagogical university]. K: NPU imeni M. P. Drahomanova. Kyiv. 228 s. [in Ukrainian]

7. Morozova, T. Yu. (2019). Vzayemozv'yazok osvity i nauky IT-profilya ta IT-profesiy (z mizhnarodnoho dosvidu). [Interrelation of educational programs of the IT profile and IT professions (from international experience)] [Elektronnyy resurs]. URL : <http://apitu.org.ua/node/503>. [in Ukrainian]

8. Nakaz № 466. (2013). Ministerstva osvity i nauky Ukrainy «Pro zatverdzhennya polozhennya pro dystantsiye navchannya» [Order No. 466 of the Ministry of Education and Science of Ukraine « On approval of regulations on distance learning»] [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>. [in Ukrainian]

9. Savchenko, O. O. (2011). Porivnyal'na kharakterystyka servisiv dlya videokonferentsiy. [Comparative characteristics of video conferencing services] Sumy: SumDU. S. 43–44. [in Ukrainian]

10. Spivakovskyy, O. V. (1999). Pidhotovka vchytelya matematyky do vykorystannya komp'yutera u navchal'nomu

protsesi. [Preparation of the mathematics teacher for the use of the computer in the educational process] Komp'yuter u shkoli ta sim'yi. № 2. S. 9–11. [in Ukrainian]

11. Topuzov, O.M., Malykhin, O. V., Yarmol'chuk, T. M. (2020). Model' stratehiyi formuvannya hotovnosti maybutnikh fakhivtsiv z informatsiynykh tekhnolohiy do profesiynoyi diyal'nosti. [A model of the strategy for forming the readiness of future information technology specialists for professional activity.] Informatsiyni tekhnolohiyi i zasoby navchannya. Tom 77. № 3. S. 205–222. [in Ukrainian]

12. Shovkoplyas, O. A. (2015). Modelyuvannya navchal'noho protsesu vyvchennya ekonomiko-matematychnykh dystsyplin z vykorystanniam komp'yuternykh tekhnolohiy. [Modeling the educational process of studying economic and mathematical disciplines using computer technologies]. Sumy: SumDU, 2015. 53 s. [in Ukrainian]

13. Khan, B. (2005). Managing E-Learning Strategies: Design, Delivery, Implementation and Evaluation. Hershey, PA.: Information Science Publishing, 424 p. [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

КАПІТАН Тетяна Анатоліївна – кандидатка філологічних наук, доцентка, доцентка кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методик їхнього навчання Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: методика викладання іноземних мов у школі.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

KAPITAN Tetiana Anatoliivna – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Germanic languages, foreign literature and methods of their teaching, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University.

Scientific interests: methodology of foreign language teaching in school.

Стаття надійшла до редакції 21.09.2023 р.

УДК 378.112

DOI: 10.36550/2415-7988-2023-1-211-150-156

КВАСНЮК Владислав Вікторович –

аспірант кафедри педагогіки

Національного університету біоресурсів і

природокористування України

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-0251-6581>

e-mail: kvasniuk.vladyslav@ukr.net

ПРИНЦИПИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ АГРАРНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Процес інтеграції України у світове співтовариство вимагає професійної підготовки кожного члена суспільства лише на рівні світових стандартів. Однак перехід економіки на ринкову основу, її глобалізація призвели до соціального розшарування суспільства, зміни структури попиту ринку праці на різні професії, інформатизація всіх сфер життєдіяльності суспільства вимагає наявності інформаційної компетентності для кожної людини, незалежно від її професії, а демократизація формування ІКТ-компетентності майбутніх фахівців аграрних ЗВО виступає як цілеспрямована педагогічна діяльність, що включає відповідний зміст, комплекс методів та форм навчання та виховання, результатом реалізації яких є досягнення певного рівня професійних компетенцій та особистісного саморозвитку.

У статті розкриті принципи інформаційної компетентності студентів аграрних закладів вищої освіти, які спрямовані на підвищення якості навчання, системності професійної підготовки фахівців, формування їх готовності

успішно вирішувати основні завдання професійної діяльності. Нами у статті розглянуто принципи, такі як: принцип неперервності, принцип систематичності та послідовності, принцип науковості, принцип інтегрованості, принцип доступності, принцип студентоцентризму, принцип професійної спрямованості, принцип наступності, принцип інформатизації освітнього процесу, принцип орієнтації на інформаційні технології, принцип використання доповненої реальності, принцип технологічності, принцип діяльнісного підходу, принцип індивідуалізації та диференціації.

Застосування комп'ютерних технологій в аграрній сфері відкриває не лише широкий простір для творчості фахівця, розширює його можливості під час вирішення професійних завдань, а й висуває якісно нові вимоги до підготовки майбутніх фахівців у плані формування інформаційно-комунікаційної компетентності.

Формування ІКТ-компетентності майбутніх фахівців аграрних ЗВО виступає як цілеспрямована педагогічна діяльність, що включає відповідний зміст, комплекс методів та форм навчання та виховання, результатом реалізації яких є досягнення певного рівня професійних компетенцій та особистісного саморозвитку.

Ключові слова: принципи, інформаційна компетентність, студенти аграрних закладів вищої освіти, якість навчання.

KVASNYUK Vladyslav Viktorovych –
Graduate student of the Department of Pedagogy
National University of Bioresources and
nature management of Ukraine
ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-0251-6581>
e-mail: kvasniuk.vladyslav@ukr.net

PRINCIPLES OF STUDENTS INFORMATION COMPETENCE IN AGRICULTURAL INSTITUTIONS

The process of Ukraine's integration into the world community requires professional training of every member of society only at the level of world standards. However, the transition of the economy to a market basis, its globalization led to the social stratification of society, changes in the structure of the labor market demand for various professions, the informatization of all spheres of life in society requires the availability of information competence for every person, regardless of his profession, and the democratization of the formation of ICT competence of future specialists agricultural higher education institutions Vocational education acts as a purposeful pedagogical activity that includes appropriate content, a set of methods and forms of education and training, the result of which is the achievement of a certain level of professional competence and personal self-development.

The article reveals the principles of information competence of students of agricultural institutions of higher education, which are aimed at improving the quality of education, the systematicity of professional training of specialists, and the formation of their readiness to successfully solve the main tasks of professional activity. In the article, we considered principles such as: the principle of continuity, the principle of systematicity and consistency, the principle of scientificity, the principle of integration, the principle of accessibility, the principle of student-centeredness, the principle of professional orientation, the principle of continuity, the principle of informatization of the educational process, the principle of orientation to information technologies, the principle of using supplemented of reality, the principle of manufacturability, the principle of an activity approach, the principle of individualization and differentiation.

The application of computer technologies in the agricultural field not only opens up a wide space for the creativity of a specialist, expands his capabilities when solving professional tasks, but also puts forward qualitatively new requirements for the training of future specialists in terms of the formation of information and communication competence.

The formation of ICT-competency of future specialists of agricultural higher education institutions acts as a purposeful pedagogical activity, which includes appropriate content, a set of methods and forms of education and upbringing, the result of which is the achievement of a certain level of professional competences and personal self-development.

Key words: principles, information competence, students of agricultural institutions of higher education, quality of education.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Сучасний етап цифрової революції у системі освіти характеризується віртуалізацією навчального, що стрімко розвивається процесу, зумовленого інтерактивними можливостями електронного інформаційно-освітнього середовища (ЕІОС). Майбутньому фахівцю слід не тільки опанувати необхідну інформацією та прийомами програмування але, в першу чергу, йому необхідно навчитися ефективно використовувати інформаційно- комунікаційні технології для підтримки та розвитку свого інтелектуального та творчого потенціалу, для прийняття професійних рішень з урахуванням економічних, екологічних,

етичних аспектів інноваційного розвитку суспільства [13].

Сучасні тенденції побудови моделі інформаційної компетентності забезпечується ефективним поєднанням змісту навчання активних видів та форм роботи із самостійною навчальною діяльністю студентів при врахуванні їх індивідуальних здібностей, інтересів професійного самовизначення. У рамках такого системного подання в умовах інтеграції інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у процес навчання для забезпечення підвищення його якості у вищій професійній школі необхідний облік специфіки реалізації компетентнісного підходу. Його цільові установки визначаються відповідно до завдань

формування у майбутніх спеціалістів ЗВО не стільки системи умінь, скільки способів різноманітної навчальної діяльності, а також і досвіду отримання інформації. При цьому результати освітнього процесу повинні співвідноситися з інтегрованими результатами професійної підготовки сформованістю у випускників відповідних кооперативних приростів, одним з яких є інформаційна компетентність (ІК) [4].

В умовах підготовки студентів аграрних закладів вищої освіти особливого значення набуває інформаційно-технологічна компетентність майбутніх спеціалістів у зв'язку з пріоритетним завданням розвитку навичок самостійного оволодіння знаннями [5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукової літератури, що демонструє ефективність використання інформаційних технологій, дозволяє говорити про перспективність застосування комп'ютерів у навчальному процесі. Ці аспекти розкриті в працях: Л. Білоусова, П. Гальперіна, Б. Гершунського, М. Жалдака, Ю. Машбиця, В. Монахова, С. Ракова, Н. Тализіної, Н. Морзе, Ю. Рамського, О. Співаковського та ін.

Метою статті є вивчення та аналіз принципів інформаційної компетентності студентів аграрних закладів вищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Під впливом процесу інформатизації складається нова ситуація у суспільстві та система освіти вимагає підготовки майбутнього фахівця аграрних ЗВО, здатного працювати в умовах, що змінилися. Тому професійна діяльність майбутнього фахівця аграрних ЗВО передбачає необхідність не тільки мати високий рівень професійної компетентності, а й творчо підходити до вирішення різних ситуацій, організувати свою діяльність на інноваційній основі.

Інформатизація освіти в аграрних ЗВО розглядається в контексті використання інформаційних технологій як засобу навчання, ІКТ-компетентність – як пріоритетна складова професійної компетентності [1].

У зв'язку з вищезначеним розглянемо принципи інформаційної компетентності студентів аграрних закладів вищої освіти, які спрямовані на підвищення якості навчання, системності професійної підготовки фахівців, формування їх готовності успішно вирішувати основні завдання професійної діяльності.

Принцип неперервності.

Принцип неперервності потребує забезпечення постійності і систематичності процесу створення візуально-інформаційної культури майбутніх фахівців в аграрних закладів вищої освіти.

Цей принцип здійснюється за рахунок допомоги стійкому прагненню до саморозвитку фахівця – студенти повинні бути обізнаними у

питаннях активного провадження засобів комп'ютерної візуалізації, які постійно вдосконалюються.

Прагнення до саморозвитку змушує фахівців аграрних ЗВО бути в тренді новітніх освітніх тенденцій, вживати їх у професійній практиці, застосовувати досвід прогресивних колег і ділитися своїм. Цей принцип визначає науково-обґрунтоване поєднання різних організаційних форм і методів навчання з самоосвітою, заохочує до незмінного вдосконалення ступеня візуально-інформаційної культури фахівця [2].

Принцип систематичності та послідовності.

Принцип систематичності та послідовності спрямований на систематичне та послідовне засвоєння знань (коли наступний елемент спирається на попередній).

Як показує практика, брак ієрархічних зв'язків у предметах навчального плану може призвести до ситуації, коли вивчення певного методу чи теорії стикається з браком певних знань чи уявлень. Без повторення пройденого матеріалу, послідовного його ускладнення, узагальнення у свідомості студентів не будуть сформовані предметні, надпредметні і метапредметні знання, завдяки яким стає можливим перенесення чи адаптація методів, правил, технологій, рефлексія особистої діяльності і вияв творчості та креативності в ній. Усе це вимагає від студента системних і ґрунтовних знань та навичок, формування і розвиток яких неможливі без систематичної і послідовної роботи з їх формування. Тому принцип систематичності і послідовності вбачаємо вагомим для забезпечення високоякісних знань та навичок інформаційної культури [15].

Принцип науковості.

Застосування принципу науковості забезпечує у майбутніх фахівців формування теоретичних знань про основні методи і способи реалізації інформаційного досвіду, який є основою професійної підготовки майбутніх фахівців; впровадження інформаційних засобів навчання, які формують візуальні та графічні знання студента.

Сучасний фахівець має мислення нового типу, що виникає як реакція на стрімке збільшення інформаційних потоків, переважно у візуальній формі, на високу фрагментарність, велику різноманітність і повну різноманітність інформації, що надходить.

Отже, орієнтуючись на принцип науковості, необхідно контролювати ступінь узагальнення змісту навчання, дублювати вербальну інформацію образною і навпаки, з метою відновлення студентами ланки методичного ланцюга у разі необхідності [14].

Принцип інтегрованості.

Закономірними процесами розвитку освіти є інтеграція і диференціація, які мають бути доволі

збалансованими для забезпечення оптимальної врівноваженості та гнучкості педагогічної системи.

Під інтегрованістю розуміємо процес взаємопов'язаності, взаємопроникнення і взаємодії певних навчальних дисциплін. Так, відбувається інтеграція не тільки змісту, а й всіляких організаційних форм, у яких тією чи іншою мірою будуть інтегруватися різні види освітньої діяльності студентів. Інтеграція окреслює встановлення структурно-логічних зв'язків між частковими предметами, які об'єднують їх у єдину систему.

Принцип інтегрованості в процесі формування інформаційної компетентності студентів аграрних закладів вищої освіти вбачаємо у забезпеченні засвоєння студентами взаємопов'язаних наукових понять з інформаційних дисциплін на рівні, достатньому для здійснення алгоритмічної й евристичної пізнавальної діяльності з метою подолання формалізму знань і формування у студентів цілісної системи графічних і візуальних знань та умінь, а також уявлень про їх активне використання у професійній діяльності [12].

Принцип доступності. Згідно з принципом доступності навчання буде ухвалено з урахуванням рівня підготовки студентів, їх вікових та індивідуальних особливостей.

Принцип доступності цілеспрямований на здобуток дидактичних цілей у процесі поетапного подолання труднощів у навчанні. Навчання не повинно призводити до інтелектуальних, фізичних, моральних перевантажень. Сучасні студенти постійно перебувають у середовищі, насиченому потужними й інтенсивними інформаційними потоками. Обсяг інформації, глобально перевищує обсяг знань, які можуть бути засвоєні студентом. В таких умовах на перший план стає когнітивне навантаження.

Навчання, яке опирається на принцип доступності забезпечує послідовне збільшення складності навчальних завдань, що уможливує процес навчання на рівні, який забезпечує індивідуальний розвиток студента, зважає його психологічні особливості [9].

Принцип студентоцентризму.

Студентоцентризм – це модель розвитку освіти, за якої студент з об'єкта перетворюється на суб'єкт освітньої діяльності, тобто на активного учасника освітнього процесу. О. Рашкевич засвідчує, що «основними імперативами освітньої парадигми, що формується на засадах Болонської моделі є, серед іншого, студентоцентризм, як турбота про студентів, повага до їх самобутності, формування особистості фахівця на засадах співробітництва» [11].

На практиці принцип студентоцентризму відображається у введенні індивідуальних навчальних планів, наявності змістовної

варіативної складової навчального плану, можливості обрати та опанувати кілька сертифікаційних програм, індивідуалізації організації самостійної роботи студента, індивідуалізації процесу проведення індивідуальних занять.

Студентоцентроване навчання заохочує розвиток методичного, організаційного і технологічного забезпечення, а також зміну ролі викладача.

Введення принципу студентоцентризму у процес формування інформаційної компетентності студентів аграрних закладів вищої освіти вбачаємо у сприйнятті студента, присутності гнучких індивідуальних освітніх траєкторій, впровадження широкого переліку дисциплін «інформаційного» циклу до варіативної частини навчальних планів, збільшення самостійної роботи студентів, розширенні прав, обов'язків і відповідальності студента.

Принцип професійної спрямованості.

Принцип професійної спрямованості охоплює теоретичне навчання та міжпредметні зв'язки з метою створення в єдиній освітній системі виховання особистості, підготовки її до активної участі в професійній практиці відповідно до власних зацікавлень і громадських потреб [10].

Принцип наступності.

Принцип наступності в підготовці інформаційної компетентності студентів аграрних закладів вищої освіти виражається в обліку інформаційної підготовки індивіда.

Реалізація принципу наступності відбувається за таким алгоритмом:

- 1) провести порівняльний аналіз освітніх функцій студентів аграрних закладів вищої освіти та виділити в них інформаційну складову;
- 2) провести порівняльний аналіз навчально-програмної документації та виділити вимоги до інформаційної підготовки фахівця;
- 3) сформулювати клас професійних завдань для студентів аграрних закладів вищої освіти;
- 4) вибрати навчальний матеріал потрібний для забезпечення інформаційних умінь при вирішенні сформульованих завдань та формування особистісних якостей студентів аграрних закладів вищої освіти;
- 5) розкрити необхідний рівень опанування навчального матеріалу для студентів аграрних закладів вищої освіти;
- 6) скласти тестові завдання для контролю засвоєння навчального матеріалу на кожному щаблі з урахуванням певного рівня засвоєння [7].

Принцип інформатизації освітнього процесу.

Реалізація принципу інформатизації освітнього процесу як «процесу забезпечення сфери освіти методологією і практикою розробки та використання нових інформаційних технологій, орієнтованих на здійснення

психолого-педагогічних цілей навчання», окреслює формулу комплексу інформаційних технологій, що дозволяє сформулювати інформаційну компетентність студента в умовах аграрного університету.

Формування інформаційної компетентності, як інтегративної якості особистості, вимагає системного виконання організаційно-педагогічних вимог, які доцільно допускати при освітній діяльності студентів [3].

Принцип орієнтації на інформаційні технології.

Принцип орієнтації на інформаційні технології у процесі формування інформаційної компетентності студентів аграрних закладів вищої освіти окреслює комплексне застосування функціональних і дидактичних можливостей сучасних інформаційних технологій. Принцип орієнтації на інформаційні технології своєї ваги набуває в умовах цифрової трансформації освіти, що окреслює глибинне проникнення в освіту цифрових (комп'ютерно орієнтованих, мобільно орієнтованих, електронних, хмарних) засобів і технологій діяльності.

Принцип орієнтації на інформаційні технології базується на активному застосуванні хмарних технологій, засобів комп'ютерної візуалізації та засобів для графічного представлення інформації.

Принцип використання доповненої реальності.

«Доповнена реальність – це доповнення фізичного світу за допомогою цифрових даних, яке забезпечується комп'ютерними пристроями (смартфонами, планшетами або окулярами AR) в режимі реального часу. Доповнена реальність є складовою змішаної реальності і є поєднанням реального світу з віртуальним – відбувається накладання на середовище навколо нас певної частинки віртуальної інформації, наприклад графіку, звуків, анімації тощо» [16].

Принцип технологічності.

Принцип технологічності полягає у тому, що процес формування інформаційної компетентності студентів аграрних закладів вищої освіти потрібно проектувати, досліджувати і реалізовувати, керуючись критеріями технологічності: концептуальності – цей процес зобов'язаний посылатися на науково-методологічну концепцію; системності – цей процес має бути логічним, відзначитися цілісністю та взаємовідношенням між його компонентами; керованості – передбачена можливість планування, поетапного діагностування, корекція проміжних результатів; ефективності – результати має бути ефективними; відтворюваності – перспектива застосування технології і в інших закладах вищої освіти.

Виконуючи вибір педагогічних технологій у процесі формування інформаційної

компетентності студентів аграрних закладів вищої освіти, ми зважали на відповідність технології сучасним тенденціям розвитку суспільства і сфери освіти, цільова спрямованість, змістова специфіка, ресурсна забезпеченість використання технології, когерентність технології програмам розвитку аграрного закладу вищої освіти [8].

Принцип діяльнісного підходу,

Зміст даного принципу полягає і у формуванні комплексу взаємопов'язаних та взаємодоповнюючих практичних завдань, аналогічних тим, які можуть виникати у професійній діяльності фахівця, і при рішенні яких варто здійснювати інформаційну діяльність. Якраз практика з вирішення даних завдань повинна пробуджувати студентів до отримання необхідних інформаційних знань та при набутті необхідних інформаційних умінь і навичок, де: знання – це система корисної інформації, необхідної для формування певних умінь та навичок.

Основна ідея принципу діяльнісного підходу в тому, що студенти здобувають знання не в готовому вигляді, а, добуваючи їх самі, активно беруть участь в їх вдосконаленні, що допомагає активному успішному формуванню їхніх загальнокультурних і діяльнісних здібностей та загальнонавчальних умінь [6].

Принцип індивідуалізації та диференціації.

Принцип індивідуалізації та диференціації, забезпечує якість та індивідуальний підхід до кожного студента. Тенденція індивідуалізації навчання у аграрних ЗВО є однією з основних у сучасній системі освіти. Нами індивідуалізація визначається як організація освітнього процесу, при якому вибір способів, прийомів, темпу навчання враховує індивідуальні відмінності студентів, рівень розвитку їх здібностей до навчання, тобто проводиться диференціація змісту, методів та форм навчання. Диференціація навчання у сучасній психолого-педагогічній науці представлена в основному двома позиціями: 1) диференціація навчання – це освітня система, при якій відбувається поділ навчальних планів, програм з різних напрямів, застосування їх у різних типах освітніх установ, та специфіки взаємозв'язку викладач-студент.

Принцип індивідуалізації та диференціації забезпечує відповідність моделі інформаційної підготовки фахівця таким тенденціям розвитку як демократизація, особистісно орієнтований підхід, фундаменталізація освіти, забезпечення конкурентоспроможності випускника на ринку праці.

Диференціація та індивідуалізація навчання допомагає залучити до роботи кожного студента, знайти найоптимальніший, найраціональніший підхід до студентів різних рівнів знань, дає можливість індивіду засвоїти максимум інформації, поданої педагогом на занятті.

Технологія диференційованого навчання дозволяє створювати зручні умови для того, щоб кожен студент міг опанувати навчальний матеріал згідно з рівнем своїх навчальних можливостей [2].

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Процес інтеграції України у світове співтовариство вимагає професійної підготовки кожного члена суспільства лише на рівні світових стандартів. Однак перехід економіки на ринкову основу, її глобалізація призвели до соціального розшарування суспільства, зміни структури попиту ринку праці на різні професії, інформатизація всіх сфер життєдіяльності суспільства вимагає наявності інформаційної компетентності для кожної людини, незалежно від її професії, а демократизація формування ІКТ-компетентності майбутніх фахівців аграрних ЗВО виступає як цілеспрямована педагогічна діяльність, що включає відповідний зміст, комплекс методів та форм навчання та виховання, результатом реалізації яких є досягнення певного рівня професійних компетенцій та особистісного саморозвитку.

Педагогічний супровід формування ІКТ-компетентності студентів аграрних ЗВО будеться на основі різних принципів, таких як: принцип неперервності, принцип систематичності та послідовності, принцип науковості, принцип інтегрованості, принцип доступності, принцип студентоцентризму, принцип професійної спрямованості, принцип наступності, принцип інформатизації освітнього процесу, принцип орієнтації на інформаційні технології, принцип використання доповненої реальності, принцип технологічності, принцип діяльнісного підходу, принцип індивідуалізації та диференціації. Ці принципи спрямовані на формування якостей особистості, яка має бути компетентною не лише в професійній галузі, але й мати активну життєву позицію, високий рівень громадянської свідомості, бути компетентним при вирішенні будь-яких завдань, які ставить перед ним життя.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Бехта І. А. Цифрова компетенція освітян в умовах невідкладної цифровізації освіти. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог: НаУОА. 2022. 14 (82). С. 109–112.
2. Божинська О. В. Формування інформаційно-комунікаційної компетентності. Новітні інформаційно-комунікаційні технології в освіті : матеріали III Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції молодих учених та студентів (Полтава, 18-19 листопада 2015 р.). Полтава : ФОб Болотін А.В. 2015. С. 90–91.
3. Болюбаш Н. М. Фактори та умови формування професійної компетентності майбутніх економістів засобами інформаційного середовища Moodle. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2010. № 3 (17). URL: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/em17/content/10bnmtno.htm>

4. Гончарук І.В., Юрчук Н. П. Організація єдиного електронного науково-освітнього простору сучасного університету. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 12. С. 75–87.

5. Горда І. М. Формування інформаційно-комп'ютерної компетентності студентів вищих аграрних навчальних закладів. Новітні інформаційно-комунікаційні технології в освіті: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції молодих учених та студентів (Полтава, 18-19 листопада 2015 р.). Полтава : ФОб Болотін А.В. 2015. С. 97–99.

6. Гуревич Р. С. Інформаційно-комунікаційні технології у професійній освіті майбутніх фахівців. Львів : Вид-во «СПОЛОМ». 2012. 502 с.

7. Гуревич Р. С. Наступність природничо-математичної та професійної підготовки в середніх загальноосвітніх школах і закладах профтехосвіти. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2004. № 3. С. 9–19.

8. Друшляк М. Г. Формування візуально-інформаційної культури майбутніх учителів математики та інформатики у закладах вищої освіти : монографія. Суми: ФОП Цьома, 2019. 288 с.

9. Єршова О. Доступність якісної освіти: шляхи і механізми регулювання проблеми. *Гуманітарний вісник ДВНЗ*. Тематичний вип.: Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору. 2014. № 1 (5). С. 157–163

10. Лупиніс Т. Б. Організаційно-педагогічні умови та принципи формування інформаційної компетентності магістрантів соціальної роботи. *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія"]*. Сер: Педагогіка. № 188 (176). 2012. С. 89–94.

11. Рашкевич О. А. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти Монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2014. 168 с.

12. Ружин К. М. Особливості змісту і функціонування принципів інтегрованого та диференційованого підходів у навчанні іноземної мови. *Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки*. 2014. № 1 (22). С. 258–266.

13. Толочко С. В. Вимоги цифрового суспільства до компетентності викладачів у системі післядипломної педагогічної освіти. *Інноваційна педагогіка*. № 12, 2019. С. 178–181.

14. Хмелева Н. А. Принцип науковості та оперативності в наукових дослідженнях. *Управління розвитком*. 2013. №17. С. 129–131.

15. Чобітько М. Г. Педагогічні принципи особистісно орієнтованої професійної підготовки майбутніх учителів. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2005. №1. С. 135–141.

16. Що таке доповнена реальність? URL: <https://teach-hub.com/scho-take-dopovnena-realnist/>

REFERENCES

1. Bekhta, I. A. (2022). Tsyfrova kompetentsiya osvityan v umovakh nevidkladnoyi tsyfrovizatsiyi osvity [Digital competence of educators in conditions of urgent digitization of education]. *Naukovi zapysky Natsional'noho universytetu «Ostroz'ka aka-demiya»: seriya «Filolohiya»*. Ostroh: NaUOA. № 14 (82). S. 109–112. [in Ukrainian]
2. Bozhyn's'ka, O. V. (2015). Formuvannya informatsiyno-komunikatsiynoyi kompetentnosti [Formation of information and communication competence.]. *Novitni informatsiyno-komunikatsiyni tekhnolohiyi v osviti : materialy III Vseukrayins'koyi naukovo-praktychnoyi Internet-konferentsiyi molodykh uchenykh ta studentiv (Poltava, 18-19 lystopada 2015 r.)*. Poltava : FOB Bolotin A.V. S. 90–91. [in Ukrainian]

3. Bolyubash N. M. (2010). Faktory ta umovy formuvannya profesiyanoi kompetentnosti maybutnikh ekonomistiv zasobamy informatsiyoho seredovyscha Moodle [Factors and conditions for the formation of professional competence of future economists by means of the Moodle information environment]. Informatsiyni tekhnolohiyi i zasoby navchannya. № 3 (17). URL: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/em17/content/10bnmtno.htm> [in Ukrainian]

4. Honcharuk, I. V., Yurchuk, N. P. (2018). Orhanizatsiya yedynoho elektronnoho naukovo-osvitn'oho prostoru suchasnoho universytetu [Organization of a unified electronic scientific and educational space of a modern university]. Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktual'ni pytannya nauky i praktyky. № 12. S. 75–87. [in Ukrainian]

5. Horda, I. M. (2015). Formuvannya informatsiynokomp'yuternoyi kompetentnosti studentiv vyshchyykh ahrarynykh navchal'nykh zakladiv [Formation of information and computer competence of students of higher agricultural educational institutions]. Novitni informatsiynokomunikatsiyni tekhnolohiyi v osviti: materialy III Vseukrayins'koyi naukovo-praktychnoyi Internet-konferentsiyi molodykh uchenykh ta studentiv (Poltava, 18-19 lystopada 2015 r.). Poltava : FOB Bolotin A.V. S. 97–99. [in Ukrainian]

6. Hurevych, R. S. (2012). Informatsiynokomunikatsiyni tekhnolohiyi u profesiynoi osviti maybutnikh fakhivtsiv [Information and communication technologies in professional education of future specialists]. L'viv : Vyd-vo «SPOLOM». 502 s. [in Ukrainian]

7. Hurevych, R. S. (2004). Nastupnist' pryrodnychomatematychnoyi ta profesiynoi pidhotovky v serednikh zahal'noosvitnikh shkolakh i zakladakh proftekhnosvi [Continuity of science-mathematical and professional training in secondary comprehensive schools and institutions of vocational education]. Pedahohika i psykholohiya profesiynoi osvity. № 3. S. 9–19. [in Ukrainian]

8. Drushlyak, M. H. (2019). Formuvannya vizual'no-informatsiynoyi kul'tury maybutnikh uchyteliv matematyky ta informatyky u zakladakh vyshchoyi osvity [Formation of visual and informational culture of future teachers of mathematics and informatics in institutions of higher education: monograph]: monohrafiya. Sumy: FOP Ts'oma, 288 s. [in Ukrainian]

9. Yershova, O. (2014). Dostupnist' yakisnoyi osvity: shlyakhy i mekhanizmy rehulyuvannya problemy [Availability of quality education: ways and mechanisms of regulating the problem]. Humanitarnyy visnyk DVNZ. Tematychnyy vyp.: Vyshcha osvita Ukrainy u konteksti intehratsiyi do yevropeys'koho osvitn'oho prostoru. № 1 (5). S. 157–163. [in Ukrainian]

10. Lupynis, T. B. (2012). Orhanizatsiyno-pedahohichni umovy ta pryntsyipy formuvannya informatsiynoyi kompetentnosti mahistrantiv sotsial'noyi roboty

[Organizational and pedagogical conditions and principles of formation of informational competence of master's students of social work]. Naukovi pratsi [Chornomors'koho derzhavnoho universytetu imeni Petra Mohyly kompleksu "Kyievo-Mohylyans'ka akademiya"]. Ser: Pedahohika. № 188 (176). S. 89–94. [in Ukrainian]

11. Rashkevych, O. A. (2014). Bolons'kyy protses ta nova paradyhma vyshchoyi osvity [The Bologna Process and the New Paradigm of Higher Education] Monohrafiya. L'viv: Vydavnytstvo L'vivs'koyi politekhniky. 168 s. [in Ukrainian]

12. Ruzhyn, K. M. (2014). Osoblyvosti zmistu i funktsionuvannya pryntsyipiv intehrovanoho ta dyferentsiyovanoho pidkhodiv u navchanni inozemnoyi movy [Peculiarities of the content and functioning of the principles of integrated and differentiated approaches in teaching a foreign language] Visnyk Zaporiz'koho natsional'noho universytetu. Pedahohichni nauky. №1 (22). S. 258–266. [in Ukrainian]

13. Tolochko, S. V. (2019). Vymohy tsyfrovoho suspil'stva do kompetentnosti vykladachiv u systemi pislyadyplomnoyi pedahohichnoyi osvity [The requirements of the digital society for the competence of teachers in the system of postgraduate pedagogical education]. Innovatsiyna pedahohika. № 12. S. 178–181. [in Ukrainian]

14. Khmelyeva, N. A. (2013). Pryntsyipy naukovosti ta operatyvnosti v naukovykh doslidzhennyakh [The principle of scientificity and efficiency in scientific research]. Upravlinnya rozvytkom. № 17. S. 129–131. [in Ukrainian]

15. Chobit'ko M. H. (2005) Pedahohichni pryntsyipy osobystisno oriyentovanoi profesiynoi pidhotovky maybutnikh uchyteliv [Pedagogical principles of personally oriented professional training of future teachers]. Neperervna profesiyna osvita: teoriya i praktyka. № 1. S. 135–141. [in Ukrainian]

16. Shcho take dopovnena real'nist'? [What is augmented reality?] URL: <https://teach-hub.com/scho-take-dopovnena-realnist/> [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

КВАСНЮК Владислав Вікторович – аспірант кафедри педагогіки Національного університету біоресурсів і природокористування України.
Наукові інтереси: принципи інформаційної компетентності студентів аграрних закладів вищої освіти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

KVASNYUK Vladyslav Viktorovych – Graduate student of the Department of Pedagogy National University of Bioresources and nature management of Ukraine.
Scientific interests: principles of students information competence in agricultural institutions.

Стаття надійшла до редакції 22.09.2023 р

УДК 378.1

DOI: 10.36550/2415-7988-2023-1-211-156-161

КОЗЛЕНКО Володимир Григорович – кандидат юридичних наук, керуючий партнер Мережі приватних шкіл «Креативна міжнародна дитяча школа»
 ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0542-2064>
 e-mail: volodymyrkozlenko@ukr.net

ФОРМУВАННЯ ПРОЄКТНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У сучасному технократичному суспільстві, розвиток якого характеризується надзвичайною рухливістю, мінливістю, проєктний тип культури починає домінувати, стаючи одним із центральних механізмів майбутнього,